

BUĎ SI SAMURAJ, ALEBO SA MAJ

Od 12. do 19. storočia tvorili samurajovia v Japonsku elitnú vojenskú triedu. Žili a zomierali v súlade s kódexom správania, ktorý je známy ako bušidó (cesta bojovníka). Charakterizovali ho česť, sebadisciplína a vernosť pánovi. Samurajovia vedeli narábať mečom, jazdiť na koni a strieľať z luku. Na bojisku vyvolávali hrôzu, mimo neho vzbudzovali rešpekt.

MAJSTRI MEČA

Výcvik samurajov do značnej miery ovplyvnili náboženské ideály zen-budhizmu. Cieľom bolo zjednotiť myslenie a správanie bojovníkov, aby mohli okamžite zaútočiť. Protivník preto nemal čas zasadiť im smrteľný úder.

Tvrde a pružné

Samurajský meč sa dal označiť za umelecké dielo. Musel byť dostatočne tvrdý, aby mohol mať ostrú čepel, no zároveň aj ohybný, aby sa pri zúrivom súboji nezlomil. Zruční výrobcovia skladali roztavenú oceľ až 15 rás v úsilí zbaviť ju rozličných nečistôt.

Samuraj pokladal meč za posvätný a vždy ho nosil pri sebe.

Seppuku sa vykonávalo pred divákmi.

Rituálna samovražda

Samurajova česť bola nesmierne dôležitá. Ak sa nejakým spôsobom zahanbil, očakávalo sa, že spácha rituálnu samovraždu – *seppuku*. Najskôr si mečom rozrezal brucho, potom dlho a bolestivo zomieral.

Niekedy sa stalo, že súper naraz vytasili meče, zasiahli protivníka súčasne a obaja spadli na dlážku v tej istej chvíli.

LEN POĎTE,
SKOLÍM VÁS
VŠETKÝCH!

Hrad kultúry

Hoci samurajovia boli predovšetkým neľútostní bojovníci, sa pokladali za kultúrnych ľudí. Aby to dokázali, v pevnostiach, ako bol zámok Macumoto v Japonských Alpách, inscenovali hry, čítali poéziu a obradne pili čaj.

Pozoruhodné brnenie

Samurajské brnenie sa skladalo z kovových plátok spojených do prekrývajúcich sa platničiek. Tie sa zasa zväzovali povrazom. Základnú samurajskú prilbu tvorila kovová platňa.

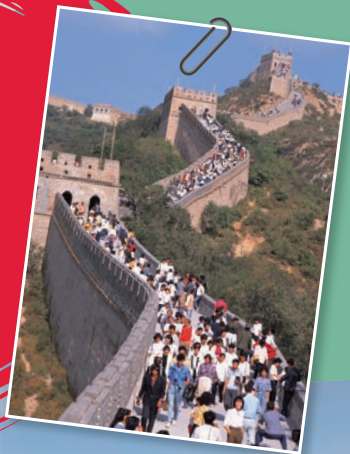
Niektoré prilby boli dôkladne vyzdobené rohmi, diabolskou tvárou či bradou.

VIAC
INFO?

Ó, VEĎ TO JE VEĽKÝ ČÍNSKY MÚR

Keď začuješ spojenie Veľký čínsky múr, pravdepodobne si predstavíš veľkolepú stavbu, ktorá sa kľukatí malebným pohorím. V praxi je to, žiaľ, inak. Väčšina múru sa rozpadla a kedysi nádherné opevnenie dnes možno navštíviť iba na niekoľkých udržiavaných miestach.

Niektoré časti múru majú vyše 2 000 rokov.

PREPÁČTE, JE ZATVORENÉ!

PRIDRAHÁ ÚDRŽBA

Veľký čínsky múr je dlhý asi 21 196 kilometrov. Je vskutku obrovský a jeho udržiavanie si vyžaduje vysoké náklady. Chráni a opravuje sa iba zopár krátkych úsekov, napríklad v lokalitách Pataling, Mutchienjü či S'matchaj. Na iných miestach múr pripomína skôr zrúcanisko.

Pod náporom živlov

Na vzhľade múru sa podpísalo veľa storočí. Poškodili ho živelné pohromy, ako sú silné búrky či zemetrasenia. Farmári odnášali kamene, aby z nich stavali domy a stajne. Za rozpad múru sú zodpovední aj turisti, ktorí si jeho časti berú domov ako suveníry.

Časti múru sa rozpadajú.

Tehla za tehlu

Pôvodný múr stavali vyše 1 000 rokov. Predstav si, koľko by trvalo, kým by ho celý opravili. Niektoré časti však v súčasnosti predsa len reštaurujú. Je to zdĺhavý a nákladný proces.

VRÁTENÁ TEHLA

Roku 2003 oddelenie údržby patalinskej časti Veľkého čínskeho múru dostalo starostlivo zabalenú zásielku z Kanady. Vnútri ležala tehla, ktorú odosielateľ ukradol z múru. Výčitky svedomia ho dohnali k tomu, aby ju vrátil.

PASCA PRE TURISTOV

Väčšina čínskych robotníkov dostane dovolenku v tom istom čase – začiatkom októbra. Turisticky atraktívne miesta vtedy praskajú vo švíkoch. Veľký čínsky múr sa natoľko preľudní, že niektorí návštevníci vidia iba hlavy turistov pred nimi.

KDE SÚ TOALETY?

VIAC INFO?

POSVÄTNÉ KRAVY

Krave patrí v hinduizme osobitné postavenie. Pre prívržencov tohto náboženstva je krava *aghanya*, teda „ten, ktorého nemožno zabiť“. Práve preto väčšina z nich neje hovädzie mäso. Na vidieku pestujú rodiny aspoň jednu kravu na mlieko a správajú sa k nej ako k členke rodiny. V indických mestách sa tieto zvieratá voľne pohyujú po uliciach.

**283
miliónov**

je odhadovaný
počet kráv
v Indii.

Počas Šivarátri, každoročného sviatku na počesť boha Šivu, sa ako obeta polievajú sochy kráv mliekom.

RÝCHLO,
PRINES
UTIERKU!

PÄŤ KRAVSKÝCH DAROV

Pri uctievaní (*púdža*) a obradoch spojených s extrémnym trestaním seba samého, sa používa päť produktov posvätných kráv: mlieko, tvaroh, ghí (prepustené maslo), moč a trus.

Prechádzanie kráv

Asi 13 miliónov obyvateľov Dillí sa delí o ulice so 40 000 kravami. Neraz to vedie k rozličným problémom. Všade sa váľajú odpadky, pretože kravy sa prehrabávajú v smetiach a hľadajú potravu. Predstavujú aj dopravné nebezpečenstvo – keďže vodiči sa im vyhýbajú a obchádzajú ich, niekedy dochádza k nehodám.

HMM, NÁJDEM SI TU ČO SI POD ZUB?

Kurivo

Indom sa kravský trus nehnuší tak veľmi ako obyvateľom Západu. Pokladajú ho za užitočný. Niektorí z neho vlastnoručne formujú placky, sušia ich na slnku a používajú ako kurivo do kachlí.

NEVOŇAJÚ TAK DOBRE, AKO VYZERAJÚ!

VIAC INFO?

SVIATOK KRÁV

Počas každoročného sviatku Gopaštama samice kráv umývajú a ozdobujú vencami. Často ich obdarúvajú v nádeji, že budú aj naďalej poskytovať ľuďom služby.

MESTSKÍ KOVBOJI

Dillí čelí tlaku znížiť populáciu kráv. Preto jeho predstavitelia zamestnali asi 100 ľudí, ktorí ich zhromažďujú a odvážajú za hranice mesta. Niektoré šťastné zvieratá sa dokonca dostanú do osobitných rezervácií.

Z CESTY, IDEME MY!

